

**GAUSDAL
KOMMUNE**

HJEMMETJENESTEN

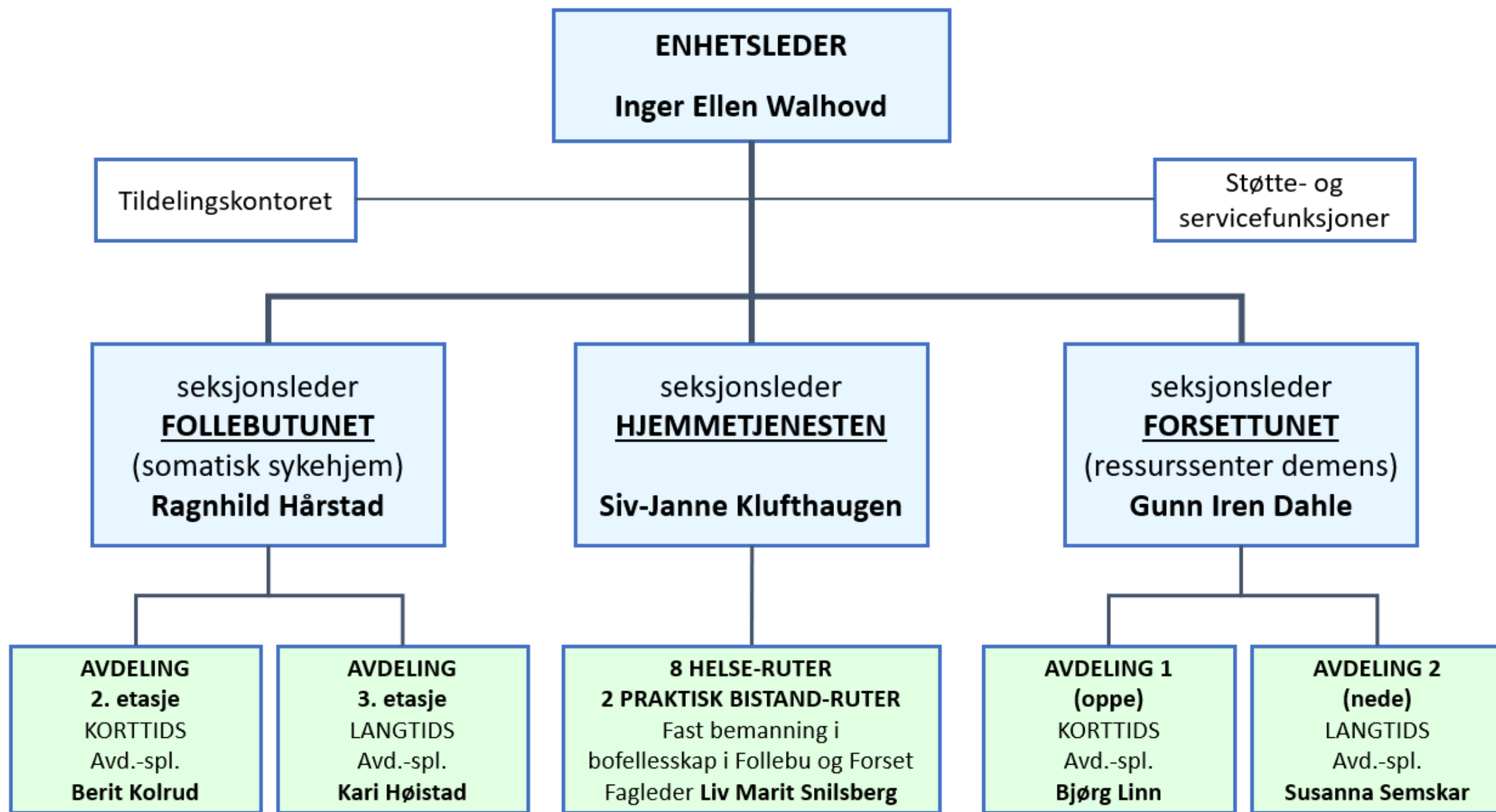
Kontrollutvalget 27. april 2021

Siv-Janne Klufthaugen

seksjonsleder

INNHOOLD

- 1. HELSE OG MESTRING – HJEMMETJENESTEN**
- 2. OPPGAVER – ENDRINGER**
- 3. BEHOVSVURDERING OG TJENESTETILDELING**
- 4. KOMPETANSE, ARBEIDSFORDELING OG KJØRERUTER**
- 5. INFORMASJON OG MEDVIRKNING**
- 6. VELFERDSTEKNOLOGI**
- 7. KVALITETSUTVIKLING OG INTERNKONTROLL**
- 8. KORONA-TILPASNINGER**





HJEMMETJENESTEN

AKTIV TJENESTE
24 / 7 / 365

Hjemmetjenester er alt som ikke er institusjonstjenester

- Hjemmetjenesten gir behandling, pleie og omsorg til syke og funksjonshemmede i alle livets faser i eget hjem.
- Hjemmetjenesten skal bidra til at innbyggerne som ønsker det kan bo hjemme så lenge som mulig.
- Et hovedmål er at de som mottar tjenesten skal bli mest mulig selvhjulpne.

Tjenesten består hovedsakelig av sykepleiere, helsefagarbeidere og assistenter – men samarbeider tett med legene, fysioterapeutene, ergoterapeutene, psykisk helse/rus-tjenesten og andre

OVERORDNA

- Forebygge
- Behandle
- Lindre og pleie
- Rehabiliterer

OPPGAVER:

- Undervise/veilede
- Lede og utvikle faget og tjenesten

OPPGAVER

PASIENTER OG BRUKERE ER I ALLE ALDRE FRA 0 – 100 ÅR
= nyfødte, barn og ungdom, voksne og gamle

Alle typer funksjonsnedsettelse og sykdommer:

- **SOMATISKE SYKDOMMER**

- fra lårhalsbrudd til kreftdiagnoser med hjemmebehandling
- blodprøver o.a.: Skiller mellom de som klarer og ikke klarer å reise til legen selv

- **DEMENS SYKDOMMER**

- ønsker å komme tidlig i kontakt med pårørende til begynnende demente
- pårørendeskole

- **RUS OG PSYKISK HELSE**

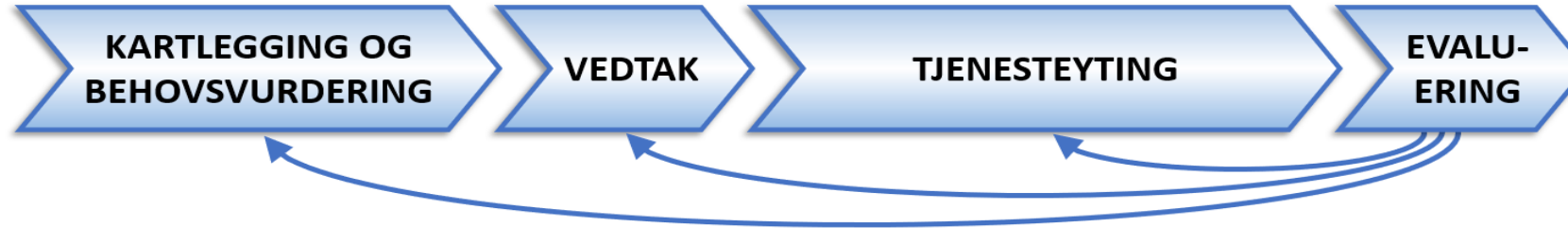
- mange av pasientene har flere diagnoser – både psykiatri og somatikk
- bistår Psykisk helse/rus-tjenesten med tilsyn og medisiner
- Hjemmetjenesten har vakt 24 / 7 / 365 – mens Psykisk helse kun har dagarbeid



ENDRING AV OPPGAVER DE SENERE ÅRENE

- Hjemmetjenesten mottar pasienter fra alle **spesialavdelinger/sykehus**
- Pasienter utskrives **tidligere** og mange kommer **rett hjem** fra sykehuset
- Flere fortsetter **behandlingen hjemme**
- **Hjemmesykehus** (Hospital at Home) – avansert behandling i hjemmet
- **Hjemmedød** – flere ønsker å dø hjemme
 - Kreftkoordinator
 - Korona gjør det vanskelig å besøke pasienter på sykehuset
 - **Tilbakemeldinger fra pårørende som har vært fornøyde med tjenesten**
- Tilbyr nå **forebyggende hjemmebesøk** og forebyggende samtaler
- **Fritidsinnbyggere**
 - kommer på de tidspunktene/periodene hvor vi er mest sårbare = **ferier**
 - vi må leie inn ekstra personell for dette
 - det tar 40 min. å kjøre til Espedalen

BEHOVSVURDERING OG TJENESTETILDELING



- Tjenesteytingen kan ofte starte **FØR** formelt vedtak skrives.
- Pas. hjem fra sykehus → tjenesten må inn **der og da** (både kveld, natt og helg)
- Neste hverdag starter en grundig **kartlegging av pasientens behov** → og vurdering av riktig tjeneste på rett nivå.
- Vedtaket med beskrivelse av pasientens mål og tiltakene som skal gjennomføres, er tilgjengelig for de som har ansvar for behandlingen og pleien av pasienten.
- Pleiepersonalet **dokumenterer** pasientens progresjon og tiltakene **evalueres** fortløpende.
- Den lovpålagte dokumentasjonen og saksbehandlingen er ressurskrevende og krever at man har eget personell som er opplært og drillet på å gjøre dette.

RETTSGRUNNLAGET

Forvaltningsloven (fvl)

- kap. IV. Om saksforberedelse ved enkeltvedtak og kap. V. Om vedtaket
 - § 17 forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt
 - «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.»

Helse- og omsorgstjenesteloven (hol)

- § 3-2 Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester
- § 9-10 Plikt til å føre journal

Pasient- og brukerrettighetsloven (pbrl)

- § 2-1 a. Rett til nødvendig hjelp fra kommunes helse- og omsorgstjeneste

Helsepersonelloven (hpl)

- § 10 Informasjon til pasienter m.v.
- § 39 – § 47 Plikt til å føre journal (osv.)

Lokal forskrift

- Forskrift om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister, Gausdal kommune (1.7.2017)

IPLOS-forskriften

- Regulerer opplysninger om personer som har søkt, mottar og har mottatt tjenester

KARTLEGGING

HVERT ÅR BEHANDLER TILDELINGSKONTORET OVER 900 SAKER

Forvaltningsloven § 17: Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak fattes.

Kommunen skal altså kartlegge søkerens/pasientens behov før det fattes vedtak.

I kartleggingen må det innhentes opplysninger som avklarer:

- om pasienten fyller lovens vilkår for rett til hjelp
- formålet med hjelpen – hva skal pasienten oppnå: «Hva er viktig for deg?»
- hvilke typer tjenester som må gis for å dekke pasientens behov

Det er viktig å få inn opplysninger fra pasienten selv og fra interne og eksterne samarbeidende tjenester (som fastlege, hjemmetjeneste, sykehus, pårørende, o.a.)

- Hvis man skal innhente opplysninger fra andre, må man ha **pasientens samtykke**.
- Pårørende kan **ikke** bestemme hva pasienten skal ha og ikke ha. Det er pasienten selv som skal høres og som bestemmer, så lenge han er samtykkekompetent.



INFORMASJON og MEDVIRKNING

- Pasienten har rett til å få den **informasjon** han trenger for å kunne ivareta sine rettigheter og for å få tilstrekkelig **innsikt** i tjenestetilbudet.
- Informasjonen skal **tilpasses** pasienten, og tjenesten må kontrollere at informasjonen er forstått.

- Tjenestetilbudet skal så langt det er mulig **utformes i samarbeid med pasienten.**
 - Medvirkning er frivillig.
 - Pasienten kan ha med seg pårørende på samtalen.

Kommunen har plikt til å:

- orientere pasienten om **rettighetene** han har,
- gi pasienten mulighet til å gi uttrykk for sine meninger.



Skjema for KARTLEGGINGSSAMTALE

KARTLEGGINGSSAMTALE

Unntatt offentlighet iht. OfL § 13 og Hol. § 12-1
Skjemaet skannes inn i Gerica. Bruk Kartleggingsjournal nr. 228.

BRUKERINFORMASJON Personopplysninger som allerede står i Gerica bør også kontrolleres

Navn eller Gerica bruker-id	
Adresse	
Telefon/e-post	
Fødselsdato/alders	
Høyde og vekt	
Bosituasjon	<input type="checkbox"/> Bor med ektefelle/partner/familie <input type="checkbox"/> Bor alene
- beskriv evt. nærmere	<input type="checkbox"/> Bor med barn <input type="checkbox"/> Bofellesskap
	<input type="checkbox"/> Omsorgsbolig/bolig med service <input type="checkbox"/> Institusjon/Sykehjem
	<input type="checkbox"/> Har familie i nærheten (beskriv)
Funksjonsproblem, eventuell diagnose: Henvist/utskrevet fra:	
Pasienten/brukers oppfatning av egen situasjon	
«Hva er viktig for deg?» Beskriv pasient/brukers ressurser, ønsker og mål	
Beskriv tjenester som brukeren mottar: Hvor ofte / hvor mye?	<input type="checkbox"/> Ingen tjenester <input type="checkbox"/> Praktisk bistand
	<input type="checkbox"/> Hjemmesykepleie <input type="checkbox"/> Andre komm. tjenester
	<input type="checkbox"/> Aktivitets-/dagsenter <input type="checkbox"/> Evt. frivillige tjenester
Individuell plan:	<input type="checkbox"/> Har IP <input type="checkbox"/> Har behov for IP <input type="checkbox"/> Meldes til Koordinerende enhet

Samtykke Pbl. § 4-3 Den som yter helsehjelp avgjør om pasienten mangler kompetanse til å samtykke (...)

Er brukeren samtykkekompetent for eventuell bruk av VT?
 Ja Nei. Ved første gangsbesøk skrives en foreløpig vurdering hvis man er usikker på om pasienten/brukeren er samtykkekompetent ift. VT.

Kontaktpersoner Navn, adresse telefon, e-post og relasjon til brukeren:

Nærmeste pårørende	
Verge	
Familie/nettverk	
Fastlege / tilsynslege	Navn og telefon:
Helse-/omsorgstjenesten	Navn, stilling og telefon:

Nedenfor skrives informasjon om hvem som har deltatt i samtalen og hvem som svarer på vegne av brukeren dersom brukeren på grunn av sin helsestilstand ikke er i stand til å svare eller ikke klarer å fortelle om seg selv.

Hvem har deltatt i samtalen med/om brukeren:	<input type="checkbox"/> Brukeren <input type="checkbox"/> Pårørende: <input type="checkbox"/> Ansatt, oppgi stilling:	Pårørende: Ektefelle/barn/verge/venner:
Skjemaet er fylt ut av: (Dato, navn og stilling)		

hvis det ikke er plass til å skrive i rubrikkene – bruk baksiden/side 4 i skjemaet.

KARTLEGGING AV BRUKERBEHOV

KARTLEGGING AV FUNKSJONER OG RESSURSER

Her beskrives brukerens aktiviteter, behov og ressurser. Ta også med hvordan personen mestrer å bruke teknologi og hjelpemidler. Det er viktig å bli kjent med personen som menneske, ikke bare som bruker eller pasient. Legg til rette for en åpen og hyggelig samtale der brukeren oppfordres til å fortelle om seg selv. Pårørende eller en fagperson kan svare på vegne av brukeren dersom brukeren ikke kan svare. Informasjonen under dette punktet kan suppleres med annen kartlegging som er gjort, f.eks. fra brukerens journal eller ved hjelp av COPM.

Brukerens daglige aktiviteter, hverdagsliv og sosial situasjon

Sosiale relasjoner, utdanning, yrke, interesser, hobbyer, hva brukeren liker å gjøre nå. Spør også om det er noe som er vanskelig å gjøre, noe som oppleves som et problem.

Sjekkliste for å kartlegge funksjon, aktiviteter og ressurser

Punktene for vurdering av aktivitetene brukeren klarer/ikke klarer, bygger på IPLOS-registeret. Skannes og skrives i Gerica. 1. Ikke problem. 2. Klarer selv. 3. Middels behov for bistand. 4. Start behov for bistand. 5. Personbistand til alle aktiviteter.

#	FUNKSJONS Variabler - med eksempler	skår	BESKRIVELSE - spesielt hvis skår er ≥ 3
1	Alminnelig husarbeid - gjøre rent, vaske klar, bruke husholdningsapparater, lage mat		
2	Skaffe varer og tjenester - mat, drikke, klar, sko, tekniske tjenester og husholdningsartikler		
3	Personlig hygiene - vasker og steller seg, pusser tenner, bruker vann og passende midler		
4	På- og avkleddning - tar på/av seg klær/sko i relkefølge og etter var/temperatur/årstid		
5	Gå på toalett - planlegger og utfører toalettbesøk, tørker seg nedentil og vasker hender		
6	Lage mat - planlegger, organiserer og tilbereder måltider, lager kaffe, etc.		
7	Spise - inntar mat og drikke på en akseptabel måte		
8	Bevegelse innendørs - kan gå/forflytte seg på ett plan, ut/inn av seng, opp/ned i stol		
9	Bevegelse utendørs - går/forflytter seg utenfor egen bolig, går i trapper		
10	Ivareta egen helse - håndterer egen sykdom/skade, kontakter behandlingsapp. ved behov		

KARTLEGGING AV BRUKERBEHOV

#	FUNKSJONS Variabler - med eksempler	skår	BESKRIVELSE - spesielt hvis skår er ≥ 3
11	Hukommelse - husker nylig inntrafne hendelser, finner fram i kjente omgivelser, er orientert om tid og sted		
12	Kommunikasjon - evner å kommunisere, forstår og uttrykker seg verbalt/nonverbalt		
13	Beslutninger i dagliglivet - behov for bistand til å ta avgjørelser og organisere daglig gjøremål		
14	Ivareta egen økonomi - trenger bistand til å prioritere mellom utgifter og betale regninger		
15	Sosial deltakelse - skaper/opprettholder et sosialt nettverk, tar kontakt med andre		
16	Styre egen atferd - kontroll over impulser, samhandler akseptabelt med andre mennesker		
17	Syn - sanser lys, farge, størrelse, form og avstand. Ser TV.		
18	Hørsel - hører vanlig tale, en til en og i grupper, skiller mellom ulike lyder		
19	Opplivelse av trygghet - egen opplivelse av trygghet		
20	Initiativevne - behov for bistand til å ta initiativ og handle deretter		

Oppsummering av kartleggingen

Konklusjon og videre plan, forslag til tiltak:

Vedlegg = spesielle/tilpassede sjekklister:

1. Sjekkliste for forberedelse av hjemkomst	5. Digitalt tilsyn (alarmer, kamera, etc.)
2. Oppfølging innen tre dager etter utskrivning	6. Prosedyre for hverdagsrehabilitering
3. Aktuelle områder for velferdsteknologi	7. Prosedyre for fallkartlegging
4. Lokaliseringsteknologi (GPS)	8. Prosedyre for ernæringskartlegging og -plan

hvis det ikke er plass til å skrive i rubrikkene – bruk baksiden/side 4 i skjemaet.

IPLOS-data skal registreres på alle søkere

1. Alminnelig husarbeid

- gjøre rent, vaske klær, bruke husholdningsapparater, lage mat

2. Skaffe varer og tjenester

- mat, drikke, klær, sko, tekniske tjenester og husholdningsartikler

3. Personlig hygiene

- vasker og stiller seg, pusser tenner, bruker vann og passende midler

4. På- og avkledning

- tar på/av seg klær/sko i rekkefølge og etter vær/temperatur/årstid

5. Gå på toalett

- planlegger og utfører toalettbesøk, tørker seg nedentil og vasker hender

6. Lage mat

- planlegger, organiserer og tilbereder måltider, lager kaffe, etc.

7. Spise

- inntar mat og drikke på en akseptabel måte

8. Bevegelse innendørs

- kan gå/forflytte seg på ett plan, ut/inn av seng, opp/ned i stol

9. Bevegelse utendørs

- går/forflytter seg utenfor egen bolig, går i trapper

10. Ivareta egen helse

- håndterer egen sykdom/skade, kontakter behandlingsapparatet v. behov

11. Hukommelse

- husker nylig inntrufne hendelser, finner fram i kjente omgivelser, er orientert om tid og sted

12. Kommunikasjon

- evner å kommunisere, forstår og uttrykker seg verbalt/nonverbalt

13. Beslutninger i dagliglivet

- behov for bistand til å ta avgjørelser og organisere daglig gjøremål

14. Ivareta egen økonomi

- trenger bistand til å prioritere mellom utgifter og betale regninger

15. Sosial deltakelse

- skaper/opprettholder et sosialt nettverk, tar kontakt med andre

16. Styre egen atferd

- kontroll over impulser, samhandler akseptabelt med andre mennesker

17. Syn

- sanser lys, farge, størrelse, form og avstand. Ser TV.

18. Hørsel

- hører vanlig tale, en til en og i grupper, skiller mellom ulike lyder

19. Opplevelse av trygghet

- egen opplevelse av trygghet

20. Initiativevne

- behov for bistand til å ta initiativ og handle deretter



OPPSUMMERT

Saksbehandlingen er basert på en helhetlig og individuell helse- og omsorgsfaglig vurdering, med fokus på følgende punkter:

1. Helsetilstand

- a) hvor omfattende behovet for helse- og omsorgstjenester er
- b) varigheten av hjelpebehovet
- c) om det er nødvendig med tjenester, tilsyn eller tilstedeværelse gjennom hele døgnet eller med korte mellomrom
- d) hvilken type helsetjenester det er behov for
- e) pasientens mulighet/evne til å tilkalle hjelp

2. Kognitiv svikt

- Nevropsykologiske utredninger/tester for å avdekke kognitiv svikt / demens

3. Evne til egenomsorg

- ADL-score. → se IPLOS: 20 funksjonsvariabler

4. Boforhold

- Boligen
- Nærhet til tjenestene.

5. Nettverket og dets omsorgsevne

KOMPETANSE, ARBEIDSFORDELING, KJØRERUTER

8 ruter er helse-ruter = sykepleiere og helsefagarbeidere

2 ruter er praktisk bistand-ruter = bemannet med assistenter

- Omsorgsboligene og bofellesskapene er egne «ruter» / har egne ansatte

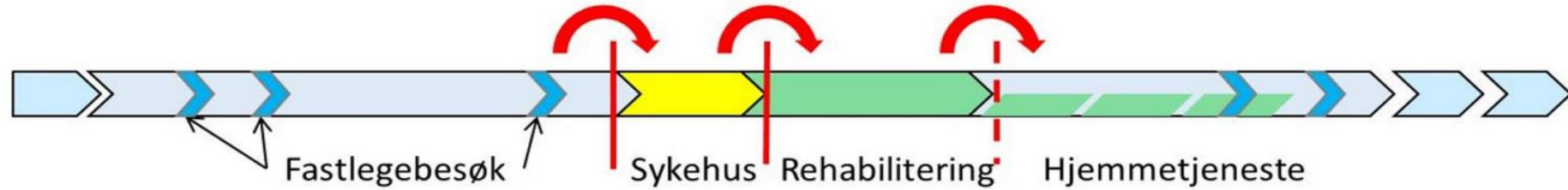
KOMPETANSE er viktigere og viktigere ← oppgavene mer sammensatte

- Hele stillinger gir mer kontinuitet og høyere kvalitet på tjenesten
- **Kompetansebehovet tas det hensyn til ved valg av ruter**
 - noen oppgaver kan kun utføres av sykepleier

BILER:

- kjøpte / leaset
- 4-hjulstrekk er nødvendig
- Skal etter hvert over på el-biler (*kommunestyrevedtak*)
 - men vi kjører opp til 170 km på en dag – halve året i minusgrader

PASIENTFORLØP – INFORMASJONSFLYT



1. UTENFOR KOMMUNEN

- Journal/epikrise, **e-link**.

- Sykehuset ↔ kommunen

- Obs. alle overføringer mellom instanser er en mulig feilkilde

2. INTERNT I KOMMUNEN

- Viktig med gode rutiner for kommunikasjon mellom de kommunale instansene
- Ofte er det pasienten og hjemmetjenesten som får dokumentasjonen fra sykehuset først
- Tavlemøter er blitt et effektivt verktøy for gjennomgang av status og utviklingen av pasientens tilstand

- Hjemmetjenesten ↔ fastlegen ↔ sykehjemmet

3. PASIENTER OG PÅRØRENDE

- Informasjon til pasient og pårørende skjer når pleieren yter tjenester – ansikt til ansikt
- Det finnes en del skriftlig informasjon som søkere/pasienter/pårørende får – og vi lager stadig mer
- Brukerrådene og brukerundersøkelser gir viktige tilbakemeldinger til tjenesten.

4. INNBYGGERNE

- Det står mye på hjemmesiden, men vi jobber med å lage bedre og «mer tilgjengelig» informasjon

VELFERDSTEKNOLOGI

- **TRYGGHETSALARM** – vi har omtrent 150 trygghetsalarmer i bruk i dag
 - De fleste er tilkopleet **røykvarsler** (unntatt gardsbruk med egen brannvarsling)
 - Er «**HUB**»/knutepunkt for alle typer sensorer og kamera
- Tryggest og mest effektivt er **digitalt tilsyn** vha. **kamera** med «maske»
 - IR-lys (virker i mørke), «strekmann»-bilde ↔ klare bilder, toveis kommunikasjon.
- Trykkfølsomme **matter** og **døralarmer** er mye brukt
- **Medisindispenser** (Evondos) – sparer tjenesten for mye kjøring
 - pasienten opplever større frihet
- **GPS** – fordeler og utfordringer – pårørende utstyrer sine gamle (*demens*) med GPS
- **Kommunikasjonsteknologi** – telefon/nettbrett, «TV» med kamera («Komp»)
- **Smarthus** – flere og flere utstyrer husene sine med mye automatikk

Nytt **responsenter** i år: Vi går fra Kristiansand → til Fredrikstad (Gericca)
og ny **anbudsrunde** på trygghetsalarmer og tilknyttet teknologi

KVALITETSUTVIKLING OG INTERNKONTROLL

- **Årshjul** for internkontroll og viktige prosedyrerevisjoner
- Kontinuerlig **forbedring** – kvalitetsgrupper
- Hendelsesbehandling / **avviksbehandling**
- Samhandling med TV og VO – gjennomgår avvik
- TQM for prosedyrer og hendelsesbehandling

Gjennomførte tilsyn og revisjoner (2019):

- Statsforvalteren – tematilsyn og generelle tilsyn
 - saksbehandling, korttidsopphold – ingen avvik/lovbrudd
- Arbeidstilsynet
 - vi meldte oss på et forskningsprosjekt og fikk gjennom det tilsyn på:
 - vold og trusler og på ergonomi – noen forbedringspunkter – men også mye skryt



KORONA-TILPASNINGER

- **Beredskapsplan** – er viktig å ha når slike ting skjer
- Kartlegging av **personalressurser** – viktig å ha oversikt
- **Korona-team** – organisering av bestemte ansatte til bestemt pasient
- **Smittevernutstyr**
- **Kompetanse** på prosedyrer – Korona-team ansvarlig for opplæring
 - Hygienekontaktene fikk ekstra ansvar, praktiske øvelser på hver vakt.
- **Informasjon** til pasienter og pårørende
 - en del «skremselspropaganda» og «Fake News» i samfunnet
- Terskelen for fravær ble lavere → fraværet økte
 - men mindre sykdom ellers
- Vaksinasjon – sykepleiere deltar i vaksinasjonsarbeidet

SPØRSMÅL ?



TAKK FOR
MEG